

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 206.

V Ljubljani, v soboto 8. septembra 1893.

Letnik XXI.

Vera in jezik.

Stara, pogreta stvar, rekel bo razumen čitatelj. Kolikrat smo že to čitali. Vsak pameten človek vé natanko, kaj mu je misliti o razmerju med vero in jezikom. Da, vsak pameten človek, ali koliko jih je ljudij, ki nimajo svoje pameti, ki marveč zajemajo vso svojo modrost iz liberalnih listov, ki se tako radi prepirajo s pametjo.

Tako je zopet „Narod“ v zadnji številki pogrel to stvar. Iztrgal je iz govora preč. g. župnika Jan. Ažmana nekaj stavkov ter iz njih tako-le sklepa: Na treh krajih naglašja se v tem govoru, da je jezik le sredstvo za razširjanje vere — in drugzega nič! Kadar je izpolnil to svojo nalogo — pa mej staro železo ž njim in pregrešen je po teh nazorih vsak boj za materni jezik v posvetne svrhe. . . Stalno literarno vrednost imajo tedaj le slovenske molitvene knjižice, z vso posvetno literaturo, ki ni neposredno sredstvo za „razširjevanje vere“, pa v ogenj, tako kakor nas je učil pokojni Dagarin žalostnega spomina. Kaj nas briga posvetni kulturni poklic vsakega naroda. Trubar in Dalmatin bila sta tudi z narodnega in slovenskega stališča le „zapeljivca ljudstva v pravem pomenu“ (verba ipsissima g. Ažmana!) in kdo se bo pri tem pač brigal za historično-logično malenkost, da bi najbrže tudi Vodnika ne imeli, da mu nista gladila poti Trubar in Dalmatin. . .

Tak program nam je torej v spomin stoletnice koprivniške fare razvila naša Missia - Mahničeva stranka. Vsaka resna polemika zoper take nazore bila bi pač bob v steno in odveč bi bilo tudi opozorenje, da je od tega programa do narodnega indiferentizma le še jeden korak, kakor je bil tudi le jeden korak za učence goriškega proroka od verske gorečnosti do srednjeveškega fanatizma. A pozabi smo vendar-le hoteli iztrgati to slovesno propoved slovenskega duhovnika koncem 19. stoletja v

dokaz, da je na taki podlagi žalibog nemogoča vsaka sprava. Cur pacem nollimus? Quia periculosa, quia pernicioza, quia esse non potest.“

Tako „Narod“. — Sedaj pa vprašamo svoje čitatelje, ki so prebrali izvrstni govor preč. gospoda J. Ažmana: Ali je tako pisanje pošteno? Kateri pameten človek, ki zdravo misli in je pošten, more take sklepe izvajati iz govora č. g. Ažmana, kakor je to storil „Slov. Narod“?

Gospod Ažman je v svojem govoru med drugim rekel: Danes pa ne obhajamo samo stoletnice te duhovnije, ampak tudi spomin na slavnega Valentina Vodnika, ki je bil pred 100 leti prvi duhovni pastir, ki je pa tudi kot pisatelj in prvi slovenski pesnik znan in čislán po vsem Slovenskem. . . ki je kot ponižni duhovnik deloval za zveličanje duš, zraven pa budil naš ljud k spoznavanju samega sebe in čislánju svojega lepega pa zanemarnjenega jezika.

Dalje je rekel: „Naj bi danes Vodnik vstal in med nas stopil, kaj bi počel, kaj bi rekel? Mislim, da bi se z nami veselil, in da bi se čudom čudil, da je slovenski jezik, katerega je on prvi resno gojiti in likati začel, toliko napredoval, — Boga bi hvalil z nami, da je njegovo seme res prineslo stoterni sad.“

In potem g. Ažman pozivlje mladino, rekoč: „Mladina slovenska tukaj se vzgleduj. Kar bodeš sejala, to bodeš žela. Dobro seme je sejal naš Vodnik, in danes, kakšna žetev, da nam vsem veselja srce igra, če pogledamo na naše slovstveno polje! — On ni delal le tega, kar mu je veleval duhovski stan, prosti čas je vporabil v to, da je likal jezik, da je pisal knjige in zlagal pesmi, da se je učil zgodovine in naravoslovja, da je hodil po planinah in gorah! — Glej, mladina slovenska!

Kako moraš čas dobro in vestno rabiti, sebi v napredek in svojemu ljudstvu v korist!“

Tako je govoril g. Ažman. To je po našem mnenju panegirik na slovenski jezik, na naše slovstvo in njega razvoj. Tako lepo in v srce segajoče se le redko kedaj navdušuje naša mladina za delo na slovenskem književnem polju, kakor je to storil g. Ažman na svetem mestu ob tej slovesni priliki. Pripovedoval je, kako se je Vodnik bavil s pesmimi, knjigami, zgodovino, naravoslovjem, in za vse to je vnmel mladino, da naj ga posnemajo, a za to vzpodbudo mora slišati od „Naroda“, da stalno vrednost imajo le slovenske molitvene knjižice in da treba z vso posvetno literaturo, ki ni neposredno sredstvo za „razširjevanje vere“, v ogenj.

Gosp. Ažman je vnmel, kazoč na Vodnika, Slovence za posvetni kulturni poklic, a zato mu „Narod“ očita: „Kaj nas briga posvetni kulturni poklic vsakega naroda!“ — O Trubarju in Dalmatinu rekel je g. Ažman, da sta s pomočjo slovenskega jezika trosila krivo vero in luteranstvo med našim ljudstvom, in v tem verskem oziru ja je imenoval „zapeljivca ljudstva v pravem pomenu“, a resnicoljubni „Narod“ pa stvar zavija ter podtika govorniku, kakor bi bil rekel, da sta bila Trubar in Dalmatin tudi z narodnega in slovenskega stališča „zapeljivca ljudstva v pravem pomenu“. — Ali ni to največja, celo med židovskoliberalnimi listi le redka časniska nepoštenost?

Sploh pa nam je pripomniti: Č. g. Ažman je govoril gledé razmer med vero in jezikom, kakor mora govoriti vsak duhovnik, vsak kristijan, vsak človek sploh, ki spoznava nad seboj vsemogočnega Boga kot svojega vrhovnega absolutnega gospodarja. Kdor sploh veruje, da je po časnem življenju za človeka tudi večno življenje, tak mora tako misliti, da je človeku vera in po veri zveličanje njegovo prvi namen in mu mora vse drugo v to služiti kot sredstvo. Vse drugo, torej tudi jezik. Ker

LISTEK.

Pantheon.

Arabeske. Napisal Josip Jaklič.

XIII. Mars.

Seznanil sem se nekaj s starim angleškim kapitanom, na kak način, mi ni več znano. Resni, rekel bi častitljivi njegov obraz, mirno, trezno mišljenje, počasno, premišljeno govorjenje, vse to mi je ugajalo že od prvega početka. Shajala sva se šestokrat, včasih v gostilni, včasih na mojem, včasih na njegovem stanovanju.

Jednoč bil sem zopet pri njem: razpravljala sva, kakor navadno, vsakovrstna dnevna in druga vprašanja. Podrobnosti najinega razgovora izginile so mi že povsem iz spomina; tudi tega ne vem več, kako sva prišla naposled v pogovoru na telepatijo. Čudom sem se čudil, da govori on o takozvanih neumljivih pojavih iz telepatije z največjim prepričanjem, česar bi ne bil nikdar pričakoval od njega.

„Vi tedaj ne verujete, da je mōči človeški duh tudi umetnim potom ločiti za nekaj časa od telesa in ga prestaviti v druge kraje?“

„Obžalujem, da Vam tacih bajk — ali kaj pravim bajk — da Vam tacih sanjarij ne morem in

nočem verjeti. Duh moj me slučajno še ni zapustil in zatorej imam hvala Bogu še toliko razuma, da si upam tudi sam še nekaj misliti. Prepričan sem, da se duh ne dá ločiti nikakim potom, ni umetnim ni naravnim. od telesa. Le smrt razloči oba dela naša za čas.“

„In kako si potem razlagate vizije Swedenborgove, kako nebrojno družih novejših, istotako čudnih pojavov kristalnega vida itd.“

„Čisto naravno; humbug.“

„Vi ste trdovraten grešnik.“

„Mogoče! A tega vendar ne morete od mene zahtevati, da bi Vam na samo besedo verjel, česar niti Vi sami ne verjamete. — A vso čast Vašej zgovernosti! Koga drugega bi utegnili naposled res pregovoriti; no, pri meni ostane ves trud brezvspešen.“

„In če Vam dokažem ‚ad oculos‘, ali še bolje, če presadim Vaš duh kam drugam, mej tem, ko bode Vaše truplo brezčutno in nezavestno ostalo tukaj?“

„Vi se danes izvolite šaliti. Na šalo sem sicer navajen, vendar bi si usojal. . .“

„Nikakor ne! Kako bi se drznil uganjati burke z Vami? — Preveč mi je ležeče na Vašem prijateljstvu. Ako dovolite, dokazati Vam hočem na Vas samih, da je mej nebom in zemljo res več čudovitostij, nego si morete domišljati v šolski modrosti

svoji. Saj tako nekako se menda rači izraziti Hamlet. . .“

„Ako menite, da me bodele prepričali s citati, tedaj ste na popolnoma krivem potu. Kot prozajik imam namreč grdo lastnost, da več zaupam svoji lastni glavi, nego katerikoli drugi, pa bodi si i Shakespearjevi. . .“

„S citati Vas ne bodem mučil. — Na svojih potovanjih doživel sem marsikaj in tudi naučil sem se, lahko rečem, zelo mnogo. Indijski fakirji. . .“

„Že zopet romantika! Jaz sem prevelik nasprotnik romantizma, da bi ž njim pri meni kaj dosegli.“

„Dovolite, da izgovorim. Tudi z romantiko Vas ne bodem obdelaval. Toda to mi bodele vendar priznali, da so indijski fakirji globoko prodrli v spoznavanju živeče in neživeče prirode, globokeje nego mi zapadniki s celim naravoslovjem. Ako nepristransko sodite, priznati mi morate to.“

„Jaz sodim sicer popolnoma nepristranski, a tega Vam vendar ne priznam. Ko je vladala romantiška smer v literaturi, zatrosili so nemški pisatelji te laži po Evropi.“

„In vendar je gola resnica. Prepričal sem se o tem sam in naučil se tudi od njih, kako je ločiti duha človeškega od telesa. — Tedaj kam hočete, da presadim Vašo dušo? V Azijo, Ameriko ali morebiti kam izven zemlje na kak planet? . .“

se pa vera v kakem narodu vzlasti vtrjuje z domačim jezikom, ker se sploh človek vsestranski naj- vspešneje izobražuje v materini besedi, zato pa domač jezik nikjer ne bo izgubil svoje veljave, zato ne bo nikdar toliko dopolnil svoje naloge, da bi ga smeli vreči med staro železo in uprav zato je domačemu jeziku najlepša vzgoja oskrbljena v veri, kajti vera, to je določilo razmerja med Bogom- stvarnikom in človekom-stvarjo, sloni na večnih za- konih resnice in pravice. In uprav po volji božji, po veri vtisnjena je človeku v srce ljubezen do doma- čega jezika. — Vera je narodu vse, brez vere narod ni nič!

To je povedal gosp. Ažman svojemu narodu in družega mu ni mogel in smel povedati.

In s tem mu ni nič družega povedal, kar je Slovencem nedavno priporočal biskup Strossmayer, ki v pismu do dijaškega društva „Radogoj“ pripo- roča, da „ohrani naša mladež z znanjem in pro- sveto v srcu in zavesti svoji tudi neoskrnjen dar sv. vere, ki je večni izvor vsake luči, vsake prave svobode, vsake prave moči, vztrajne zmage in slave.“ In potem pravi Strossmayer doslovno: „Naj ima narod vse, kar skriva v sebi svet, pa naj nima sv. vere, izgubljen je, posvečen je smrti in propasti; pa naj nima narod ničesar, ali če je znal v srcu in duši svoji čuvati nepokvarjen in neoslabljen dar sv. vere, pa makar da so ga protivniki smrtnim in zakopanim proglasili, prišel bode gotovo dan, ko bode on vzkrsnil in vrnil se v novo slavno življenje.“

Vprašamo: ali ne pravi tukaj biskup Strossmayer popolno istega, kar je govoril župnik Ažman: Naj ima narod vse, pravi Strossmayer, torej naj ima jezik i slovstvo še tako razvito, pa naj nima vere, izgubljen je — zato ker živi brez pravega na- mena.

Isto torej piše škof Strossmayer društvu, ki je pozabilo v svoja pravila vsprejeti skrb za krščansko življenje med dijaki, kar je vzlasti mladini govoril župnik Ažman; prvi se zato v nebesa povzdiguje, kar je prav, a drugi se tepta v blato, kar je največja krivica in nedoslednost, ki se sama obsoja. — Malo več razuma in doslednosti, pa ne bote videli strahov, tam kjer jih ni!

Quousque tandem? — Ne bo še konca?

V Trebnjem, na Malega Šmarna dan.

Pričakovali smo pač, da se bode tudi danes delalo pri dolenjski železnici. Navajeni smo vže bili dela ob nedeljah in posebno še ob zapovedanih praznikih. Saj smo bili od strani podjetnika 9. žreba dolenjskih železnic vže lansko leto potolaženi, da se bomo že tudi Dolenjci navadili nedeljskega dela in zagotovljeni, da zanj ni postav glede nedeljskega počitka.

Ali danes nas je ta gospod v resnici presenetil. Ali, da prav rečem presenetil nas ni on, ampak

„Če bočete že po vsi sili pokazati, kako lahko- verno da ste se dali preslepiti kacemu navihanemu indijskemu beraču, svobodno Vam! Jaz sem pri- pravljn na Vaše eksperimente. Prestavite me na kako zvezdo, kamor Vam drago, če hočete celó na mesec ali pa na Mars...“

„Prav, presadil Vas bodem tedaj za nekaj časa na Mars. Prosim, usedite se tu na naslonjač poleg stene.“

Storil sem, kakor je želel...

„Sklenite roki!“

Ravnal sem se po njegovem ukazu. Mej tem je zastrl zagrinjala na oknu, tako da je v sobi na- stal polumrak. Mislil sem, da me hoče hipnotizo- vati, in sklenil sem sam pri sebi, da se bodem ustavljal kolikor možno njegovi nameri. Predstavljaj sem si že v duhu, v koliko zabavo mi bode, ako se poskus njegov korenito ponesreči.

Jel je potihoma mrmrati nerazumne besede. Napenjal sem ušesa, da bi kaj ujel, a razumel ni- sem ničesar: bil je menda sanskrt. In kolikor bolj sem se trudil, toliko manj sem slišal.

Po ušesih jelo mi je zveneti. Gledal sem ga nepremično. Mrmral je brez prenehljaja in zdelo so mi je, da se mu pri tem oči nekam čudno žaró. Nekaka nenavadna toplota prelivala se mi je po udih in trepetalnice postale so mi težke, kakor svi- nec. Konečno se nisem mogel več vzdržati in zaprl sem obrvi popolnoma.

faktum, ki ga hočem povedati. In ta faktum je, da je danes, na praznik rojstva Marije Device, delalo, ter ostalo brez službe božje tistih 60 kaznjencev iz Celja, ki jih je na pomoč poklical naš pod- jetnik. V koliko jih je bilo treba, o tem morda drugi pot.

Toraj ti kaznjenci, štajerski Slovenci, ki smo jih prejšne nedelje videli pri očitni službi božji na njim odločenem prostoru, te smo danes pogrešali v cerkvi, čuli pa smo skoraj drdranje njih vozičkov, na katerih prst prepeljujejo. Kdo je temu oneča- stanju praznika kriv?

Da je g. Emil pl. Malberg, tako je temu po Temeniški dolini predobro znanemu gospodu ime, da je on zahteval, da naj kaznjenci delajo, to je brez dvoma in gotovo. Zahteval je to od delavcev dozdej še vsak praznik; tako na praznik Vseh svet- nikov, Marijinega oznanenja itd. Pozneje je to za- htevanje pri domačih delavcih opuščal, ker je vselej propal, in moral sprevideti, da Slovenci za vrček piva ali desetico priboljška ne zataje svoje vere.

Delati pa seveda so morali tisti, ki so popol- noma odvisni od njegove milosti, ki so prišli ž njim po zaslužku z Avstrijskega, Ogerskega in celo iz Galicije. Delali so pa tudi Italijani, ki pri nas v to- likem številu kruha iščejo, pa v znak hvaležnosti vernim domačinom s tem svojim obnašanjem v obraz bijejo. Res da so bili tudi siljeni, ko so n. pr. na sv. Petra in Pavla dan od 5. zjutraj do 7. zvečer tristo korakov od farne cerkve most zidali, da se je v cerkev slišalo klepanje njihovega orodja. Ali lahko bi se tudi ustavili. Zadnje nedelje, ko so kolodvor ometavali, se je videlo, da so le nekateri izmed njih delali in hoteli še po strani kaj zaslužiti.

Domačinov pa pri vsej svoji gorečnosti g. pl. Malberg ni mogel spreobrniti, dasiravno je letal pred vsakim praznikom po celi progí: ukazoval, obljuboval piva in desetice, grozil z odpustom. Lahko bi jih na prste naštel tiste, ki so to ali ono nedeljo delali, in še ti niso bili iz domače fare in so se kmalu začeli sramovati svojega početja. Tako vem za enega, ki je delal neki praznik dopoldne, ali prehudo mu je moralo biti pri srcu, ker popoldne je delo pustil in drugam šel kruha iskat.

Nekaj domačih tesarjev in kovačev pa je oblastni g. pl. Malberg zapodil, ker na praznik, 25. marca, niso hoteli delati. Odpustil jih je in sicer take de- lavce, ki so celo zimo za malo plačo pri hudem mrazu na prostem tesali in kovali. Odpustil jih je, ker se njegovi samovolji niso podvrgli, da bi delali na praznik. Odpustil jih je, dasiravno je v pogodbi s podjetniki na papirji pogo- j, da mora delati z domačimi delavci.

Ali kaj je pl. Malbergu pogodba. Saj se je precej, ko je prišel, izrazil: „Mache man mir nicht weiss, dass man mit Krainern eine Bahn bauen kann.“ Tako je rekel on, ki še nobene železnice prej gradil ni, in ki mu je bil izročen menda za poskušnjo kratek in najložji del dolenjskih železnic. Videti pa je, da ni prišel samo železnico gradit, ampak tudi

Za trenotek mislil in čutil nisem ničesar; po- tem pa se mi je dozdelo, da me je hladna roka pogladila po čelu. Odprl sem oči in začuden pogle- dal krog sebe. Bil sem na neznanem kraju.

Vstanem in pričenem hoditi sèmtertja. Krog mene velikansk log: hrast in lovor je rasel v njem. Nikjer nikake biše, nikakega poslopja. Kakor svoje dni Dante Alighieri, taval sem nekaj ur brez pra- vega smotra okoli. Iskal sem sicer izhoda, a ni ga bilo. Utrujen vsedel sem se na z mahom obraščen kamen, uprl komolec ob koleno in z dlanjo si pod- piral glavo. . . .

Razmišljal sem, a nisem se mogel spomniti, kako da sem zašel sèmkaj. Sevéda čudna naključja. Saj tudi Dante ni vedel, če je pisal po pravici, in se ni izmišljal, kod in zakaj da je blodil po gozd- nih pustinah, predno ga je nesmrtni Vergilij po- peljal v podzemsko kraljestvo.

In če se more kaj takega celó Danteju prime- riti, zakaj bi se meni ne? Res je sicer, da je bilo takrat mnogo več gozdov, da še ni bilo zemljepisje tako razvito, kakor dandanes, da tudi razna pla- ninska društva še niso bila vseh dreves brez po- trebe rudeče, belo ali zeleno pobarvala ter zapisala, do katerega zelnika vodi ta ali ona stezica: vendar pomisliti je, da človek baš zaradi le-teh nebrojnih nepotrebnih kažipotov najložje zaide.

No, bodisi že temu tako ali tako, sprijaznil

Dolenjce napredka učiti in jih spreobračati k brez- verstvu. Le lotil se je tega dela nekoliko prenerodno; učil bi se lahko v tej stroki še veliko od framasonov, ki bolj previdno delajo. Ali videti je, da njemu bolj ugaja nauk Darvinov, da ima močnejši vso pravico. Tako je od začetka tudi zapovedoval, da delavci med delom ne smejo moliti, kadar zvoní. No, pri- vaditi se je moral tudi te zamude časa.

Toraj nas danes res ni moglo presenetiti to, da se je delalo, presenetilo pa nas je po pravici, k'čdo da je delal. Nismo kaj tacega pričakovali. Kakor smo zvedeli kaznjenci iz Ljubljane, ki delajo v Št. Lovrenski fari, niso delali, dasiravno jih je g. Malberg gotovo tudi silil. Kdo je torej kriv, da se delali kaznjenci iz Celja. Da temu ni krivo pred- sedništvo okrožnega sodišča v Celju, smo preverjeni. Prepričani smo, da se je to zgodilo brez vednosti in zoper voljo sl. predsedništva okrožnega sodišča v Celju in zoper namene višjih sodnijskih instanc, posebno še zoper voljo pravosodnega ministra, ki je vže parkrat naročal podrejenim oblastnijam skrbeti za verske potrebe in poduk kaznjencev.

Sodimo, da se je to zgodilo po premali odloč- nosti in zavednosti tukajšnih paznikov, katerih dolž- nost je bila ustaviti se taki zahtevi podjetnikovi ali pa vsaj telegrafično poprašati svoje prednike. Upamo torej, da se je to vzadnjič zgodilo, ker ne moremo misliti, da bi kdo mogel siliti kaznjence skruniti praznike, niti si ne moremo misliti, da bi se jim moglo dovoliti, ko bi sami kaj tacega hoteli. Tako ravnanje, mislimo, da bi bilo naravnost nasproti poboljševal- nemu namenu kazni zapora.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. septembra.

Poljski glas o jezikovnem predlogu.

Večina poljskih listov je proti jezikovnemu predlogu, kakeršnega mislijo staviti levičarji. Dunajski dopis- nik „Przeglada“ pa piše, da se Poljaki ne bodo obotavljali, glasovati za jezikovni predlog, ako bodo imeli izbirati mej Taaffejem in dr. Gregrom. Če bode predlog osnovan na enakih podlagah, kakor je bil Scharschmidov 1886. leta, Poljaki že načelno ne bodo mogli glasovati proti njemu, ker ta pred- log je slovesno priznaval pravice poljščine v Gali- cijí, kar bi bil za Poljake velik naroden uspeh. Poljski poslanci ne smejo žrtvovati poljskih koristí frazi o slovanskih koristih. Poljaki morajo pred vsem skrbeti za svoje narodne koristi in jih ne smejo podrežati frazi o slovanski vzajemnosti. Če se zagotové pravice poljščine v Galiciji zakonitim potom, se to ne zgodi na troške družih, ker bode jezikovni predlog le utrdil že obstoječe razmere. — Mi ne vemo, so li poljski poslanci tudi taci mislij. Nadejamo se, da ne stojé na tako separatističnem stališču. Mnenje tega dopisnika je čisto identično z mnenjem tistih Nemcev, ko toliko govoré o narodni posesti.

Spomin kraljevega reskripta. Tudi v praškem mestnem svetu je bil stavil Mladočeh Neu-

sem se z neugodno svojo usodo, misleč si: „Lasciate ogni speranza voi che entrate!“

Ker naposled noben gozd ni brezmejen, prišel bom že enkrat do konca; mudi se mi pa itak ne preveč, saj brešna imam tako dovolj seboj in za silo spi se lahko jedenkrat ali dvakrat tudi pod mi- lim nebom, če že nikakor ni drugače.

Tako sem sedel precéj časa in vsled svoje slabe navade zadremal bi bil meni nič tebi nič, da mi ni nekdo labno potrkal na ramena. Obrnem se in pred menoj stoji mlad, krasen častnik v elegantni husarski opravi.

Dasi sicer nisem poseben prijatelj uniforme, vzlasti vojaške ne, — Bog vé, da je res, — za- vrisnil bi bil skoro od veselja. Mislite si človeka, ki je nekaj ur taval popolnoma osamljen po nezna- nem, temnem gozdu. Obhajala ga je neka zona, in da bi se vsaj nekoliko osrčil, žvižgal si je: lahko si potem predstavljate veselje, koje ga navdaja, če najde naposled nepričakovano kažipota ali pa vsaj človeka, ki je njemu jednako zgrešil pravo pot. „Solamen miseris socios habuisse dolorum.“

„No, kaj pa Vi, dragi? — Zdi se mi, da Vam dobro dene počitek v lovorjevi senci.“

Dasiravno sem bil prišleca vesel, vendar reči moram, da me je njegova zaupnost kaj neprijetno dirnola. Ni v gozdu ni, da bi človek popolnoma v nemar puščal etiketo in se meni nič, tebi nič pri- klopil prvemu, na kogar slučajno naleti.

ber predlog, da bi slavili spomin kraljevega reskripta z dne 12. septembra 1871. leta. V odseku se je proti temu predlogu izrekel župan, za njim pa tudi podžupan, ki bi nikakor ne hotela imeti slavnostnega govora. Večina se je na to izrekla proti predlogu. V mestnem svetu je potem Črnohorsky predlog zagovarjal, da Mladočehi ne nameravajo s predlogom nikake demonstracije. Župan je na to odgovoril, da ni za proslavljanje spomina omenjenega reskripta, ker ta spomin je najžalostnejši za Čehe. Bili so že tako blizu uresničenja svojih želja, pa je vsemu sledila taka prevara. Čehi torej ob taki priliki ne morejo prirediti nobenih veselja. Da pa je ta predlog le agitacijsko sredstvo, je razvidno že iz tega, da se celih 22 let ni nikdo spomnil, da bi se slavil ta dan, še le letos pridejo Mladočehi na to, ko smo vendar dalje od uresničenja svojih želja, kakor smo bili kadar koli. Da pa Mladočehi stavijo predloge le v agitacijske namene, je vidno iz tega, da je Črnohorsky sam stavil predlog, da se naj osnuje posebno najvišje sodišče za Češko, ta predlog pa takoj umaknil, ko je videl, da je državni svet pripravljen, se resno pečati z njim. Ko je stavil v Heinrichovi zadevi predlog, da naj mestni svet pouči deželni šolski svet, kako je razlagati zakone, se je tako smejal, da je vsakemu bilo jasno, da mu s predlogom ni resno. Črnohorsky se je na to nekaj izgovarjal, da Mladočehom ni za agitacijo, ali njegove besede niso napravile nobenega vtisa. Mestni svet je z vsemi glasovi proti dvema odklonil predlog. Večina je tako pokazala, da se od Mladočehov ne dá strahovati. To je tudi pravo. Staročehi bi danes trdnjeje stali, nego stojé, da so vedno s tako odločnostjo se ustavljali Mladočehom in ne bili začeli jim prijenjavati.

Program nemške pravne stranke. V Frankobrodu so te dni zborovali razni možje, kateri niso prav zadovoljni z razmerami, kakor so se v Nemčiji razvile od 1866. leta. Osnovani so neko novo stranko, ki se bode imenovala pravna stranka in katere vodja bode grof Decken. Ta stranka bode zahtevala, da se odpravi naslov „nemški cesar“ in pruski kralj naj pa dobi naslov „pruski cesar“. Jednajat pruskih pokrajin naj se povzdigne v 11 avtonomnih kronovin. Na čelo vsaki taki kronovini naj se nastavi cesarski namestnik, ki naj se vzame izmeje nemških princev. Vsaka teh kronovin bi pa imela svoj zastop, kakor imajo sedaj Bavarska, Saksionska itd. svoje deželne zbore. Avstrija bi pa morala posneti Prusijo. Tudi v tej državi se morajo stvari tako vrediti, da posamične kronovine dobé svojo avtonomno upravo in zastopstvo. S tem bi se naredil začetek srednjeevropski državni zvezi. Na čelu tej zvezi bi bili zbornici knezov in pa narodna zbornica. V prvi zbornici bi bila avstrijski in pruski cesar, potem vsi namestniki in drugi vladarji, ki bi pristopili tej zvezi. Republike in svobodna mesta bi v ta zbor tudi poslala svoje zastopnike. Predsedoval zbornici bi jedno leto pruski, drugo leto avstrijski cesar, drugi bi pa bil podpredsednik. Ta zbornica bi zborovala vsako leto jedenkrat v Pragi. Če bi

bilo potrebno izredno zasedanje, bi pa vladarji odposlali svoje pooblaščenca. Narodna zbornica bi zborovala v Draždanah. V njej bi bili odposlanci deželnih zborov. Zvezno oblast bi izvrševalo predsedstvo zbornice knezov, ki bi imelo od pet do najst članov in bi imenovalo upravitelje zveznih uradov. Imeli bi zvezne vojskovodje in zvezno mornarico, zvezne vojne pa ne. Vojaštvo bi bilo vrejeno po posamičnih državah. Ravno tako bi bile vrejene železniške, poštné in denarne stvari. Zvezni uradi bi bili enakomerno razdeljeni po vseh deželah. — Pač prazne želje!

Francoške volitve. Propali kandidatje sedaj kažejo svojo jezo v izjavah po raznih listih. Clemenceau je priobčil zahvalo volilcem, kateri so mu dali svoje glasove, ob enem se pa hujuje na zmerne republikance, ki so se s klerikalci in monarhisti združili proti njemu. Pozabiti pa on hoče, da so ga socialisti pomagali izbačiti iz parlamenta. Koncem Clemenceau pozivlja vse na boj proti klerikalizmu. Seveda za ta klic propalega kandidata se nikdo dosti ne zmeni. — Cassagnac se pa jezi nad tistimi, ki so se izneverili monarhizmu. On je propal le zaradi tega, ker je ostal zvest monarhističnim načelom. Sicer pa on pravi, da ne popusti političnega delovanja. Ker ne bode mogel v parlamentu, bode pa po časopisih zagovarjal svoje nazore. — Floquet pa morda pride še v zbornico. Radikalec Brousse baje odloži svoj mandat, da naredi prostor Floquetu.

Sprememba belgijske ustave. Po dolgih bojih se je v Belgiji vendar dovršila sprememba ustave. Kralj je spremembo že potrdil. Nov volilni red bode odprl tudi delavcem vrata v zbornico. Ker je v Belgiji jako veliko število delavcev, tudi ni dvomiti, da spravijo več svojcev v zbornico. Tako vrejene volilne pravice še nima nobena država kakor Belgija in zato se politični svet jako zanima, kako se obnese. Posebno tudi nas Avstrijce stvar zanima, ker morda pri nas tudi ni daleč, ko bode treba znatno razširiti volilno pravico. Če se v Belgiji dobro obnese sedanja vredba, bode treba misliti, kaj ko bi tudi pri nas volilno pravico kako na podoben način vredili. Seveda kar slepo kopirati belgijske ustave bi v Avstriji ne smeli, ker pri nas so v gospodarskem in narodnem oziru drugačne razmere.

Vstaja v Braziliji. Brazilijanska mornarica pod poveljstvom admirala Custodio de Mello se je spuntala in baje misli bombardovati Rio de Janeiro. Vlada se nadeja, da kmalu zatere vstajo in Peixoto se bode potem proglasil za diktatorja. Brazilija najbolje kaže, kaj čaka deželo, ki se popolnoma uda prostozidarstvu. Vstaje sledé druga za drugo jedino zaradi častihlepja in koristilovja nekaterih mogočnejev.

Indija. Vlada se boji novih nemirov v deželi. Mej prebivalstvom se razširjajo brošure, ki narod pozivljajo k vstaji. Nekaj nad 4000 tacih brošur je že vlada konfiscirala. Vlada pridno išče podpizovalce in je nekatere že zaprla. Indijski časopisi

pišejo, da se je bati večjih nemirov nego so bili v Bombaju, ako vlada pravočasno vsega ne stori, kar je potrebno za vzdržanje reda.

Slovstvo.

„Čestitajmo“ (gratulemur), pa ne „častitajmo“! Zakaj? „Čestitati“ pomenja „srečo voščiti“, namesto katerega starejšega reka je v novejši slovenščini ta beseda stopila. V nji mora tedaj pomen „sreča“ „Glück“, „Fortuna“ tičati, in tudi v resnici tiči.

Glagol „čestitati“ je najprej izpeljan iz „čestit“, a, o, glücklich in ta prilog iz samostavnika „čest“ pars Theil, sors Loos, Fortuna Glück, katere besede sicer novoslovenščina za Theil, Loos, Glück, če se stvar strogo vzame, le malo ali prav za prav nič ne pozna. Pač pa ima bezijaščina t. j. vzhodna slovenščina glagole „pričestiti“, „pričaščati“, „pričiščati“ theilnehmen, communiciren, ki so kot izimenski glagoli neposredno iz besede „čest“ pars Theil izpeljani.

Staroslovenščina ima besedo частъ pars Theil iz praoblike „kendi“ iz korena skind — staroind. chind — chid — lat. scind — scid — grš. σχιζω — (σχίζω).

Glej Miklošić Etym. Lex. str. 32 pod besedo „čensti“.

V bolgarščini je beseda „čest“ pars, Theil, pa že s privzetim pomenom Fortuna, Glück; zato „čestit“ glücklich, „čestitja“ — gratulari, „zločestija“ Unglück, „sveto pričestene“ für komka communio.

V srbsčini se nahaja rek „od česti“ partim sum Theil, potem besede „zločes(t)“ unglücklich, „čest“, čim se pričesuje particula, pa tudi „čestit“ glücklich, „čestitati“ gratulari, odkoder je prišla prej ko ne v novejšem času beseda čestitati“ tudi pri nas Slovenceh namesto prej navadnega reka „srečo voščiti“ v navado.

Čehi imajo v svojem staročeskem jeziku še besedo „čest“ „čiest“ pars Theil, potem pa „čast“ pars Theil in „oučast“ Anthell, Schicksal. V češčini je staroslovenski nosnik a pravilno a poleg pa tudi še e, „čast“, „častka“ pars Theil „štěsti“ iz besede „čest“ Glück, „stastný“ glücklich. Iz češčine se je bila vzela svoje dni za nekaj časa v slovenščino beseda „čast“ za del Theil kakor to nahajamo v Robidovi fiziki „prva čast“, „druga čast“ itd. toda po krivem „čast“ namesto pravilnega „čest“.

V poljščini se glasi beseda „szczę“, „szczęście“ — „szczęśliw“ glücklich, „uczęstwo“, „uczestek“.

Gornji Lužičani imajo „časć“, Malorusi „čast“, „učast“, „ščastje“, „šestja“.

Velerusi pa rabijo „čast“ „učast“ Schicksal, „pričastiti“, „ščastie“, „ščastie“, „nečastie“.

Celo rumunski jezik pozna to slovansko tujko v besedi „pričestanie“ communio.

Litvanci imajo „ščešte“ Glück, „nečestis“ Unglück.

Iz vsega navedenega je tedaj razvidno, da se slovanski jeziki gledé nosnega samoglasnika a delé v tri vrste:

Odgovoril sem mu tedaj dokaj hladno, a to ga ni motilo kar nič. Predstavil se mi je kot Ares pl. Wildenhorst, husarski polkovnik d'honneur itd. Razložil mi je tudi, da se prav za prav zove le Ares, da je nekdan kot helenski bojni bog stoloval na Olympu, da pa se je sedaj preselil na sebi posvečeni planet Mars. Odkar je obledela slava nesmrtnikov olympskih, pridejal si je še pridevek pl. Wildenhorst in polkovnik d'honneur, — ker je bajé tako moderno. — Obljubil mi je tudi, da me drage volje popelje iz gozda.

Vesel vsprejel sem ponudbo in vstal.

Mej potjo jela sva se živahno razgovarjati. Uganila sva to in ono.

„Ste li s svojim stanjem popolnoma zadovoljni?“ vprašal sem ga mimogredé. „Li ne pogrešate nekdanje slave, ko Vam je še visokoomikani grški in plemeniti rimski narod palil daritve na Vaših altarjih?“

„Čemu neki? Mari se mi dandanes ne godi mnogo bolje nego prej kedaj? — Če sta me prej častila grški in rimski narod, časté me sedaj vsa zemeljska plemena. In to je tudi nekaj! — Če so mi prej junce poklanjali, prinašajo mi sedaj vse drugačne žrtve. Pomislite samo, kdo so dandanes še meni za gromonosnega Zena? Še dveletni otroci ne več! Niti močerad mu nihče več ne pokloni. A meni? Milijoni ljudij žrtvujejo se meni, vse kar

imajo narodi najboljšega, prinašajo meni v dar, samo da potolajijo mojo jezo. Miljarde in milijarde . . . toda čemu bi Vam govoril o številih, katerih si v omenjeni svoji domišljiji niti predstavljati ne morete! Ljudstva se uničujejo sama sebe, samo da preprečijo, da ne zdijam, da ne porušim v trenutku, kar je človeštvo postavljalo stoletja in tisočletja. Moj srd je strašen, pogibeljen, pravijo . . . no, seveda v resnici žrtvujejo mi samo prostovoljno mnogo mnogo več, nego bi jaz sam kedaj mogel ugrabiti. In to delajo brez svoje krivde: „Quidquid delirant reges plectuntur Achiivi.“ In kar se mene tiče, mi je tako tudi prav!“

„Ali Vaš posel je vendar nevaren, krvav . . .“

„Bežite, bežite . . . z resničnim prelivanjem krvi se ne pečam že dolgo ne več . . .“

„In kaj vendar počnete? Poljedelstvo in kupčija vem, da Vam nista priljubljena.“

„To imate prav! Poljedelstvo se mi stodi. Toda kar se tiče trgovine, pričel sem v zadnjem času na žitni borzi igrati à la hausse, na efektni pa à la baisse, in rečem Vam, da i prvo i drugo z ne ravno slabim vspehom. Igraje pridobil sem si v kratkem času milijone . . .“

„Ali oprostite, resnih opravil se včasih vendar-le naveličate . . . in tedaj postati Vam mora tudi v Vašem letovišču na Marsu dolg čas . . .“

„Motite se, dragi moj! Baš obratno, zabavam se prav dobro. Skoro vsaki dan obiščem olympsko našo družbo. To Vam je piramidalno! Rečem Vam, kar je ženskega spola na Olympu, vse, vse nori za menoj, od božanstvene Venere pa do priproste ruščelične natararice Hebe . . .“

Pri tem jel si je zadovoljno vihati brke, potem pa je nadaljeval:

„Očka Zen me sicer nič kaj radi ne vidiijo, kajti tudi milostivi njegovi Heri dopadam se bolj jaz, nego pa čmerikavi stari . . .“

„Ali za boga, saj ste vendar že nekaj tisočletij sém oženjeni in vendar . . .“

„Oženjen? Bäh! Oženjen sem bil, recite. Ali kdo bi prestal pri taki soprogi, kot je bila moja Athena! Bojevitja je bila res . . . Zalibože še preveč; oj, koliko sem prestal pri njej — V prostih urah — in teh ni bilo malo — je pa tičala prav, kakor njena sova v preperelih knjigah. Pravi pravcati bloostocking! In znanosti Vam jaz ne morem trpeti! — Skuhati pa mi ni znala niti krompirja v oblicah . . . Vesel sem, da sem se je odkrižal . . .“

„In kako ste to učinili?“

„Prav lahko. Sel sem k svojemu odvetniku dr. Hermesu in dal sem se sodnijski ločiti . . .“

„Kaj? Tudi to je pri Vas mogoče?“

„Naravno. Zakaj bi se tudi mi ne mogli ločiti?“

1. v jezike, kateri nosnik a še dandanašnji ohranjajo t. j. staroslovenščina in poljščina;

2. v tiste, ki staroslovenski nosnik a zdaj izgovarjajo kot globoki tudi nosni e in ti so slovenščina z hrvaščino, serbščino in bolgarščina in

3. v one, ki nosnik a izgovarjajo kot a in ti so ruščina po vsem svojem obsegu, češčina in lužičanščina.

Ker po tem takem spada slovenščina k oni vrsti slovanskih jezikov, ki staroslovenski nosnik a izgovarjajo kot e, toraj je le „čestitati“ pravo, in glasništvem pravilom novoslovenskega jezika primerno, nikakor pa „častitati“.

„Čestitajmo“ toraj, pa ne „častitajmo!“
Z besedo „čast“, „čest“ honor Ehre beseda „častitati“ nima nič opraviti, o čemur pa drugo krat, če bode ljubo.
J. M.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. septembra.

(Katoliškemu tiskovnemu društvu) v Ljubljani daroval je v spomin svoje zlate maše milostni stolni prošt dr. Leonard Klofutar svoto 100 gld. — Velikodušnemu dobrotniku katol. tiskovnega društva milostnemu gosp. zlatomašniku izrekamo za to blagonaklonjenost najiskrenejšo zahvalo, želeč, da bi se milostnemu v obilni meri spolnila stotera in tisočera voščila, katera so mu došla od blizu in daleč ob priliki njegove zlate maše.

(Na c. kr. veliki gimnaziji v Ljubljani) prične se šolsko leto 1893/4 s slovesno mašo k sv. Duhu dne 18. septembra. Učenci, kateri želé na novo vstopiti v prvi razred, oglasiti se morajo, spremljani od svojih starišev ali njih namestnikov, dne 15. septembra dopoldne pri ravnateljstvu s krstnim listom in obiskovalnim spričevalom ter izjaviti, želé li biti vsprejeti v nemški ali slovenski oddelek prvega razreda. V ostale razrede na novo vstopajoči učenci se vsprejemajo dne 16. septembra od 9—12 ure; učenci pa, ki so doslej obiskovali ta zavod, dne 17. septembra dopoldne. — Vsprejemne skušnje za prvi razred se prične dne 16. septembra ob 8. uri zjutraj; ponavljalne in dodatne skušnje se morajo opraviti dne 16. in 17. septembra.

(Javni ljudski shod) bo v nedeljo 17. septembra t. l. ob eni uri popoldne v krčmi Martina Gučka v Skarnicah št. 28 občina Dobje pri Planini na Štajerskem. Poročali bodo naši poslanci gg. Miha Vošnjak, Jože Jerman, dr. Jos. Serneč v Celji in nastopili tudi drugi govorniki. Delajo se primerne priprave in je pričakovati velike udeležbe.

(Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji.) Župnija Šmartin pri Kranju je podeljena č. g. Janezu Mesarju, župniku na Bohinjski Bistrici. Za župnijo Šmarjeto na Dolenjskem je prezen-tovan č. g. Mihael Barbo, župnik na Trebelnem.

(Iz celovške škofije.) Vč. g. Fr. Bergman, župnik v St. Juriju ob Zili je postal župnik v St. Lenartu pri sedmih studencih. Vč. g. L. Walder,

„In sedaj ste zopet samec ali vdovec ali kako naj Vam rečem?“ ...

„O, to mi je čisto vse jedno ... Sicer se pa sedaj zopet ženim ...“

„A?“ —

„Vi se čudite, toda čemu? Mar nisem čvrst dečko? Priženil bodem precejšnjo svotico. Človek — pa tudi bog — mora biti dandanašnji vsekdar praktičen ... In to umetnost razumem jaz dobro.“

Reči sem mu hotel nekaj, a ni ga bilo več poleg mene. Izginil je kakor senca. Oziram se krog sebe in zazdi se mi, da bivam v znani mi sobi. Pred sabo zazrem svojega prijatelja, starega angleškega kapitana.

„No, ali verujete sedaj, da indijski fakirji ...?“ In zadovoljno si je mel rokó.

„Verujem ...“

„Bili ste na Marsu. Zvedeli ste gotovo marsikaj zanimivega“, pristavil je smejoč se.

„Da, zvedel sem marsikaj, a vse to znano mi je bilo že tudi poprej. Pač ni bilo potreba predstavljam svojega duhá na rudečkasti nebesni planet, vsaj to, kar sem zvedel ondi iz tujih ust, opažam lahko v življenju vsak dan na lastne oči ali pa to čitam v časopisih, katerim je vendar več verjeti, nego bajnim, pozabljenim starogrškim božanstvom!“

Ironično se mi je smejal moj prijatelj, stari angleški kapitan ...

župnik v Volšberku, je imenovan dekanom in kn. šk. konz. svetovalcem, č. g. J. Hausberger, župnik v Šmarjah, kn. šk. duh. svetovalcem.

(Iz leskovskega dekanata) se nam poroča, da se je vršila dne 6. t. m. dekanijska konferenca v Leskovcu v tamošnjem dekanišču, odčenem o tej priliki s papeževo, narodno in cesarsko zastavo. Po običajni molitvi, pozdravil je prečastiti gosp. dekan Dr. Sterbenc s prav lepimi in spodbudnimi besedami skoro v polnem številu došle gospode, povdarjajoč važnost zborovanja. Poročevalci so rešili prav dobro vprašanja, vzlasti jeden je stvarno izredno globoko premislil, prebavil ter jasno razpravljal, da pohvala je bila zaslužena. Nato so starejši gospodje praktično pojasnovali, kar so mlajši teoretično navajali, vzlasti prečastiti gospod dekan, ki je tudi o tej priliki z modrimi nasveti kazal bogate svoje skušnje. Sploh ukrenilo se je v lepem soglasju, v katerem živi duhovščina v dekanatu, toli koristnega, da se vsak udeleženec z veseljem spominja blizu 4 urne konference. Po možnosti smo se spominjali tudi „katoliškega zaklada“, nekateri gospodje z večjimi doneski. Konferenci so prisostovali tudi gospodje prof. Ivan Komljanec, gvardijan in vikarij preč. oo. kapucinov iz Krškega.

(„Matice Slovanské“) izšel je pod vredništvom K. Wolfa v Olomucu 5. zvezek. Končana je v tem zvezku Reinholdova povest „Ni prišel“, pričenuja se pa povest Ruskinova „Ni kruha brez drobtine“. Poleg tega je še več drugih poročil.

(Gosenice.) Ni zadosti škodila toča solkanskemu polju; trebalo je še gosenic. Njive obsejane z repo so jih polne. Na nekaterih so že opustošile vse zelenje. Druge bodo v kratkem žrtva.

(„Primorski List.“) Dobili smo zadnji dve številki in prečitali z zanimanjem. Tako berilo ugaja vernemu primorskemu ljudstvu. Le tako naprej. Ker pa je v pričetku mnogo težav, vabimo uljudno za verski blagor vnete, v pismu spretne rodoljubne roke, da tekmujejo v dopisovanju, novemu, prepotrebemu nam listu. Primorce pa, ki so blage volje, da si v obilnem številu naročujejo list. Slišali smo tudi pritožbe, da ne prinaša zadostnega gradiva, da je preskromen, prepohleven, neodločen itd. ... Vprašamo: Kdo je kriv? Tisti, ki tožijo. Da bi pisali, mesto tožili, bi listu preostajalo gradiva. Radi pritrdimo blagohotnim presojevateljem, da je kaj lahek in liberalcem hasnovit opravek, roke držati križem, pa pridno zabadati svoje želo v nov list, a s tem se nič ne koristi dobri stvari.

(Slovenci v Ameriki) Iz Kočevja dne 7. sept. Dandanašnji sili vse v Ameriko. Vsakdo upa, da bo ondi obogatel. Nekateri najdejo ondi svojo srečo, večina pa je posledaj nesrečnejša, posebno novejši čas, ko se je prigodil tak prevrat v Ameriki. — S Kočevskega hodi mlado in staro na novi svet. Dan na dan pelje koč. pošta ljudi, ki so namenjeni v Ameriko. In res, skoro vsi se pohvalijo, da se jim dobro godi, da so srečni v Ameriki. To kažejo tudi posledice. Čez nekaj let se vrnejo bogati v svojo domovino. S slovenske strani: čujemo pa prav mnoge tožbe. Kje tiči vzrok? Menim, v tem, ker nimamo nobene organizacije. Slovenci hodijo v Ameriko večinoma na slepo srečo, ali jih pa premotijo agentje. To bi moralo biti drugače. Gotovo so slovenski delavci zanesljivi in delodajalec bodo z njimi povsodi zadovoljni, samo treba, da pridejo do taci. Kako pomagati? V Ameriki izhajajočega lista uredništvo bi moglo morda kaj storiti, ali vsaj stvar v tok spraviti. Ono naj bi poizvedevalo po izpraznjenih službah, in nasvetovalo oglašujočim se Slovincem ono službo za katero bi bil dotičnik najsposobnejši. Prej naj bi nihče ne zapustil domovine, dokler ne dobi zagotovila iz Amerike. Takisto bi vsi srečni bili, in prihranili sebi in sorodnikom ne le mnogo denarja, ampak tudi mnogo gorkih solz in vzdihov.

(Iz Škofje Loke.) Dne 28. julija pogorela sta v Gabrovem blizu Škofje Loke dva kmeta z vsemi poslopji. Zavarovana sta bila pri „Concordiji“. Precej po požaru nazvanilo se je glavnemu zastopniku g. Ig. Valentinčiču, na kar se je na ta poziv pogorišče precej pregledalo in cenilo. Sedaj je pa že preteklo skoraj pol drugi mesec in pogoreleca še nista dobila prav nič zavarovalnine. Kako je to? ali gospodje pri „Concordiji“ ne vedo, da se bliža jesen in potem zima? Kam bo kmet po zimí s pridelki, ako je brez poslopja? Pomoč je nujna, zavarovalnica naj stori svojo dolžnost!

(Mihael Elviro Andriolli,) slavni poljski slikar in ilustrator, prominol je te dni v Naleczowí, v lubelski guberniji. Porodil se je leta 1836. v Vilni, njegov

oče je bil Lah, mati Poljka. Izobrazil se je na svojih potovanjih po Francoskem, Laškem, Angleškem in Turškem. Kot svetovni umetelnik bil je neumorno marljiv. Prvotni poklic njega umeteljskega delovanja bile so slike k velepesmim poljskih pesnikov in nevenljivim delom tujih jezikov. Izmej poljskih pesnikov je ilustriral n. pr. Mickieviča „Gospoda Tadeža“, Malcievskega „Marijo“, Slovackega „Lile Wenode“ Krascevskega „Kunigas“ in „Staro bajko“, Sykramlovo „Deborgo“, Chodskega „Pamiętniki kwestarza“, Deotyme „Branki u Jassyrze“, Elizabete Orzeszkowe „Meira Ezofoviča“, in „Dziurdzie“, Adama Pluga „Tri legende“, i. t. d. Za pariškega zalagatelja Didota je ilustriral Shakespearovega „Benečanskega kupca“, in „Romeo in Julijo“, dalje Cooperjeva dela in dela „Jeanne d' Arc“, „Chavalierie“, „Historijo srednjeveško“, i. t. d. Vrh tega se je proslavil s svojimi velikimi obrazy posameznih prizorov iz Mickievičevega „Gospoda Tadeja“ in „Konrada Wallenroda“, Poljska je izgubila s pokojnikom svojega najizvirnejšega in najtipičnejšega sina. Pokopali so ga v njega rojstnem kraju.

(Iz Rima) se nam poroča: Neznosna vročina suhega poletja je te dni odjenjala, kajti zadnja dva dni avgusta je pošteno lilo. Suhoparna pa je ostala politika pasjih dni, le poulični politiki so mešali cestni prah, ki pa ne pomeni „temnega oblaka na obzorju Evrope“. Kakor se lačen fantalin ohladi svojo jezo nad piskri in kozami v kuhinji, tako so tudi rimski pouličnjaki dali duška svoji nezadovoljnosti povodom krvavih pobojev na Francoskem. Prepričan sem, da bi bili ti lačni želodci ravno tako krulili pred palačo di Venezia ali Caffarelli, ko bi bili kje v Avstriji ali Nemčiji namlatili italijanske delavce, kakor so nedavno razbijali šipe francoske palače Farnese. Vsi taki in enaki nemiri so le pojavi nižjih stanov, ki trkajo na vrata in hočejo kruha. Tako so iste dni razgrajali v Neapolju in Palermu „fijakerji“, gotovo ne iz političnih vzrokov, proti svojim sorojakom ki jim delajo konkurenco. Kakor pa je straža v Rimu bila počasna in prizanesljiva, tako je v Neapolju strogo postopala proti razsajalcem. Nekateri radikalni poslanci so se pritožili proti orožnikom, in vsled tega je več stražnikov v preiskavi. Vojaki, katerih je do 18.000 v Neapolju, so naredili red, fijakerji so dobili svojo pravico, delniška družba pa ima do 150.000 lir škode, ker so jej razbili in požgali mnogo vóz. Te dni so tudi rimski „fijakerji“ po svojem načelnístvu pri notranjem ministru stavili svoje zahteve, ali minister jih je odslovil z obljubo, da si hoče stvar še premisliti. Rimski izvoščeki vozijo jake po ceni, ali preveč jih je, zato navadno postajajo na trgih in ulicah, kedar ni romarjev in tujcev. — Dne 19. avgusta so, kakor je znano, pobili okna francoskega semenišča. Dne 20. avgusta zvečer pa je do 150 razgrajalcev pridrló v letovišče, katero ima francosko semenišče blizu mesteca Mirleto v Sabinskih gorah. Razbili so okna in vrata ter vdrlí v hišo, kjer so bili ravno pri večerji. Vodja pošlje vse bogoslovce na vrt za hišo ter sam stopi pred druhal z vprašanjem, kaj hočejo. Ta hladnokrvnost vodjeva je tako osupnila rogovileže, da so tiho odnesli pete. — Kako bogata je Italija na dolgeh, kažejo naslednje številke: Koncem finančnega leta 1891/92 je imela Italija dolga 12.838.000.000 lir, dne 30. junija t. l. so znesle letne obresti 578 milijonov lir; od 1. julija t. l. se je dolg pomnožil za 73 milijonov lir. Zdaj naj še kdo vpraša, kam gredo državni dohodki? — Kakor sem že sporočil, pomanjkuje drobiža po vsej Italiji, kar provzroča mnoge sitnosti posebno potnikom na kolodvorih, kjer blagajničarji strogo zahtevajo odštét denar za vozno karto. Največ italijanskega srebrenega denarja je na Francoskem. Vsled prošnje italijanske vlade je francoski vnauji minister, Develle, obljubil italijanskemu veleposlaniku, Ressimannu, da bo opozoril občinstvo, naj državni blagajnici plačuje z italijanskim srebrenim denarjem. Ta denar bo francoska vlada poslala v Italijo v zameno za zlato. Dne 15. septembra pridejo v promet papirnate lire.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 27. avgusta do 2. septembra je bilo rojenih 22, umrlo jih je pa 23, mej temi 1 za škrlatico, 1 za vnetjem sopilnih organov, 9 za želodčnim katarom, 1 za starostno oslabelostjo, 11 za različnimi boleznimi. Mej umrli mi je 6 tujcev, 6 pa iz zavodov. Zboleli so 3 za škrlatico, 2 za grižo in 2 za vrtico.

(Društvo v podporo bolnim duhovnikom v Gorici) imelo bo dne 12. oktobra svoje občno zborovanje v Pragi. Na dnevnem vspredu je tudi predlog o prizidanju društvene hiše v Mersnu in o

preustrojitvah v vseh društvenih hišah, in konči volitev novega predsednika.

(Cvetlična izložba v Opatiji.) Maja meseca leta 1894 priredi se v Opatiji pod pokroviteljstvom cesaričinje-vdove Stefanije izložba rož in vrtnarstva v obče. Slednje se morejo udeležiti osebe, društva, tvrdke iz domačih in tujih krajev, ter bode obsežala šest odsekov. Za prve štiri odseke so odrejane mnogobrojne novčane nagrade, za peti odsek lepe cvetlice v posodah, razna dela v vrtnarstvu in gojenju cvetlic, in za šesti odsek častne diplomo. Dan izložbe se bo pozneje objavil; izložbeni pravilnik, seznam nagrad in obrazec za pristop pošilja na zahtevanje: zdravniški odbor v Opatiji.

(Novodobni barbarji.) Jedna najkrasnejših cerkv na Francoskem je prestolnica v Rouenu. Toda in jo je silno ogloidal neizprosni zob časa. Novi mestni zastop, ki sestoji iz samih socialnih demokratov, je ukrenil, da rajši pusti cerkev propadati, nego popraviti.

(Novice.) Iz Idrije: V nedeljo dne 27. avgusta vršilo se je ob najlepšem vremenu blagoslovljenje nove zastave mestnega gasilnega društva. Podoba sv. Florijana je umetelno delo našega rojaka, akademičnega slikarja g. Grilca. Prizor blagoslovljenja bil je fotografovan in bode ostal trajen spomin prelepe slovesnosti. — V sredo 30. avgusta sklenilo se je šolsko leto na tukajšnji c. kr. logarski šoli. Učencev bilo je 7, iz vseh delov širne Avstrije, najizgledniši in najmarljivši izmed vseh bil je g. Janez Clarici, doma iz Kandije pri Novem Mestu. — prav res zaslužil si je svoje odlično spričevalo. — Dne 5. sept. bil je g. Janez Rupnik, posestnik in gostilničar v Rožni ulici, ob 10. uri še pri sv. maši, opoldne mu je začelo slabo prihajati, ob 2. je bil dejan v sveto olje — in ob 3. je umrl. N. v. m. p. — Bolezen nas je sedaj vendar nekoliko zapustila — dal Bog da se ne bi nikdar več vrnila!

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeli smo nadalje od p. n. domoljubne gospode nastopne darove:

Florijan Prelesnik, župnik v Špitaliču	gld.	5—
France Ban, upravitelj „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani, mesečnino za avgust in september po 2 kroni	„	2—
France Rihar, kapelan v Zelenikih	„	5—
Matej Kožuh, župnik in dekan v Stari Loki, 100 kron	„	50—
Janez Smrekar, katehet v Ljubljani, mesečnino za julij in avgust	„	4—
Gospa M. 2 kroni	„	1—
France Gornik, župnik v Nevljah pri Kamniku, letnino	„	10—
Janez Nagode, dekanijski upravitelj v Trebnjem, nabral pri pastoralni konferenciji duhovnikov trebanjske dekanije dne 4. septembra 110 kron	„	55—
Janez Gnjezda, profesor na c. kr. višji realni v Ljubljani, polovico letnine, in sicer 20 kron v zlatu in 10 kron v srebru	„	15:50
„Ob žalostni priliki“ neimenovan 5 kron	„	2:50
Andrej Kalan, stolni vikar v Ljubljani, mesečnino za avgust in september	„	10—
Ignacij Šubic, delavec v duhanski tovarni v Sarajevu, pošlje 2 kroni, in sicer a) jedno v ime svoje, b) drugo v ime svoje hčerke Lojzike	„	1—
Franc Birk, mestni kapelan v Kranju, mesečnino za april, maj, junij, julij in avgust, po 5 gld.,	„	25—

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalcev!

V Ljubljani, Mali Šmarni dan 1893.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka“.

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.

Društva.

(Glasbena matica.) Vpisovanje v šolo „Glasbene Matice“ se bode vršilo dne 15., 16., 17. in 18. sept. t. l. zjutraj od 10. — 12. ure, in popoldne — izjemši 17. sept. — od 3. — 6. ure v šolskih prostorih: knježji dvorec, II. nadstropje. V

to šolo sprejemajo se le otroci članov „Glasbene Matice“. Vpisnina znaša 1 gld., članina 2 gld. za celo leto, šolnina pa 1 gld. 50 kr. na mesec. Od šolnine se za I. polletje ne more oprostiti noben novovstopilski učenec, temveč še le od II. polletja naprej, ako je dotičnik reven, nadarjen in marljiv.

Odbor
(Vabilo k blagotvornej veselici) ki se bode vršila v nedeljo, dne 10. septembra 1893 l. na vrtu g. M. T. Thaller-ja v Železnikih. — Slavnostni vspeh: 1. Nagovor, govori **. 2. Vilhar: Slovenac i Hrvat, moški zbor. 3. Mut-e. Veseloigra v jednom dejanju. 4. S. Gregorič: O nevihti. Deklamacija. 5. Hajdrih: Jadransko morje, moški zbor. 6. To sem bil jaz. Veseloigra v jednom dejanju. 7. **. Na straži, moški zbor. 8. Šaljiva razprodaja. — Prosta zabava. Vstopnina: Sedež I. vrste 50 kr., II. vrste 30 kr., navadni prostor 15 kr. — Velikodušnosti se ne stavijo meje. — Začetek ob 7. uri zvečer. — Čisti dohodek je namenjen tukajšnjim revnim učencem v podporo. — K obilni udeležbi vabilo se prijatelji šolske mladine.

(Vabilo) k veselici, katero priredi prostovoljna požarna bramba v Kropi dne 10. septembra t. l. na prostem gostilne g. Josipa Jalena. Vspeh: 1. Petje. 2. Srečkanje. 3. Ples. — Začetek ob 3. uri popold. — Čisti dohodek je namenjen v korist prostovoljne požarne brambe v Kropi. — Dobitke sprejema g. Josip Jalen v Kropi. — Veselica se vrši pri vsakem vremenu. — K mnogobrojni udeležbi vabi uludno odbor.

Telegrami.

Krakwice, 8. septembra. Včeraj so se končali manevri v Galiciji. Kakor prejšnje dni, se je tudi včeraj zbralo mnogo prebivalstva in tekmovalo, kako bolj počasti vladarja. Pri manevrih v Galiciji je zbolelo 154 mož in 280 konj. Izmed vojakov so največ zboleli pešci. Danes je cesar odpotoval k manevrom na Ogersko.

Borossebes, 9. septembra. Cesar je prišel iz Galicije k ogerskim manevrom. Vsprejele so ga deputacije, ministri in oblastva, prebivalstvo ga je naudušeno pozdravljalo.

Levov, 8. septembra. Včeraj je v Kolomei jeden zbolel za kolero, v Szeparowcah pa tudi jeden. V Delatynu in Mikuliczynu ni nobeden na novo zbolel, od prej obolelih so trije umrli. V Rymanovu sta dva zbolela in dva umrla, v Opryszowcah jeden zbolel, jeden umrl, in v Bahorodeczanyju jeden umrl.

Rim, 8. septembra. Poslednjih 24 ur jih je 17 zbolelo za kolero, 8 pa umrlo.

Rim, 8. septembra. Papež je včeraj vsprejel pri najboljšem zdravju štiri kardinale in pet prelatov.

London, 8. septembra. Zaradi izgrediv je odšlo tisoč policistov v Nordengland.

London, 9. septembra. Gorenja zbornica je s 419 proti 41 glasom zavrgla irsko predlogo v drugem branju po dvodnevni debati.

Regio d' Emilia, 8. septembra. Danes se je tukaj začel drugi kongres italijanskih socialističnih delavcev. Udeležuje se ga 300 odposlancev raznih društev.

Rio de Janeiro, 8. septembra. Minister vnanjih stvari je naznanil zastopnikom vnanjih stvari, da se mornarica punta. Vlada se pa čuti dovolj močno, da vzdrži red. Poveljniki tujih ladij posredujejo, da se prepreči bombardovanje.

Buenos Aires, 7. septembra. Ker se je nezakonito nastavljal novi guverner, je buknil vstanek v Tucumanu. Vstajniki so napali ob zori vojašnico in se polastili municije.

Umrli so:

6. septembra. Karol Bukovič, zasebnega uradnika sin, 2 meseca, Strelške ulice 8, božjast.

7. septembra. Leopoldina Zabukovic, posestnikova hči, 1 $\frac{1}{2}$ leta, Cesta na loko 10, kron. črvensti katar.

V bolnišnici:

6. septembra. Jernej Blaž, gostjač, 74 let, marasmus.

Tuji.

6. septembra.

Pri **Maticu**: Stich, trgovec; Kohn, Techel, Ecker, Kliment, trgovec, z Dunaja. — Rissmondo, trgovec; dr. Poledne; Candido; Leracín; Klemenčič; Fanzanel; Vitturi zasebniki, iz Pulja. — Moretti, zasebnik, iz Grada. Beldowicz s hčerjo iz Černovic. — Winterhalter, potovalec, in Fuchs, stotnik konjice,

iz Maribora. — de Galate s hčerjo, iz Gorice. — Šuklje iz Št. Jurja. — Bulla, major, iz Mostara. — Fink iz Hartberg-a. — Dohual, inženir, iz Beljaka. — Cattaneo, profesor, s soprogo, in Steechigna iz Trsta. — Grün, potovalec, iz Zagreba. — Maly, potovalec, iz Celja.

Pri **Stonu**: dr. DeFranceschi; Haselbauer, uradnik; Teichner, ravnatelj, z rodbino; Boskovic, tovarnar, z Dunaja. — Belec s soprogo iz Trsta. — Prelinger, baroninja Testa, Badl, dr. Mayer s hčerjo, Weiss s soprogo iz Gradca. — Globočnik in B. Globočnik iz Kranja. — Lengl iz Maribora. — Brusina, profesor, iz Zagreba. — Sonnenberg iz Čakoveca. — Grof Brandi iz Gorice. — Dijak, pomorski poročnik, iz Pulja. — Kraine iz Ilir. Bistrice. — Cazzarini s soprogo iz Benetk. — König, potovalec, iz Segedina. — Mezza iz Pazna. — pl. Jankovich, graščakinja, iz Stenjevca.

Pri **avstrijskem caru**: Perlic, potovalec, iz Siska.

Pri **avstrijskem caru**: Baudonin de Courtenay, profesor, iz Drpta. — Bilz z Reke.

Pri **bavarskem dvoru**: Braune, lekarnar, iz Kočevja. — Olifčič s sinovi iz Trsta. — Truma iz Grada. — Koren iz Proseka. — Sallokar z rodbino iz Novega Mesta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	razkoma v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.	736 3	14 0	brezv.	jasno	
7. u. pop.	735 2	25 6	sl. sever	„	0 00
9. u. zveč.	736 5	18 4	„	„	„
7. u. jut.	736 8	14 0	brezv.	megla	
8. u. pop.	734 7	25 4	sl. jvzh.	del. jasno	0 00
9. u. zveč.	733 7	18 6	„	jasno	„

Srednja temperatura obeh dni 18 7° in 19 3°, oziroma za 3 2° in 4 0° pod normalom.

Tržne cene v Ljubljani

dne 9. septembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica m. st.	7 80	Speh povejen, kgr.	— 66
Rež,	6 —	Surovo maslo, „	— 80
Ječmen, „	6 —	Jajce, jedno „	— 2
Oves, „	7 —	Mleko, liter „	— 10
Ajda, „	8 60	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso, „	5 —	Telečje „	— 60
Koruz, „	5 80	Svinjsko „	— 62
Krompir, „	3 20	Koštunovo „	— 36
Leča, hktl.	12 —	Pikane „	— 45
Grah, „	12 —	Golob „	— 18
Fizol, „	10 —	Seno, 100 kgr.	3 20
Maalo, kgr.	1 08	Slama, „	2 14
Maat, „	70	Drva trda, 4 kub. mtr.	6 50
Speh svež,	— 62	„ mehka „	4 80

Zahvala.

450 (1)

Vsem prečast. gg. duhovnikom, posebno velečast. gosp. monsignoru Jos. dr. Gabrijelčiču, vsem gg. uradnikom komenskim, blagorodnemu gosp. voditelju c. kr. okrajnega glavarstva, slav. občinskemu zastopu in slav. učitelstvu v Komnu, zastopnikom šebreljske fare, vsem Komenčanom, prijateljem, sorodnikom in znanem, kateri so s svojo udeležbo pri pogrebu, ali pa s svojim sožaljem nam lajšali bolelo o pretužni smrti velečast. gospoda

Adolfa Harmel-a,

dekana v Komnu,

kliče iz dna srca: Mili Bog Vam povrni!

Žalujoča družina Harmel.

V Idriji, dne 7. septembra 1893.

Zahvala.

V jako prijetno dolžnost si štejem izrekati najiskrenejšo zahvalo v imenu vseh udeleženk duhovnih vaj, ki so se vršile za učiteljice minoli teden v uršulinskem samostanu v Ljubljani. Prelepo zahvalo voditelju duhovnih vaj prečast. g. V. Loinger-ju za ves neumorni trud, za zlate nauke, katere nam je podajal z živo besedo za naš duševni blagor in v izdatno krepilo za naš težavni in odgovornosti polni poklic.

Iskrena hvala pa tudi prečast. gospej prednici uršulinskega samostana in drugim plemenitim gospej samostankam za obudovanja vredno v toli meri nam skazano ljubeznjivost in gostoljubnost. Vsedobrotni Bog naj storero blagoslovlja to plemenito požrtvovalnost! Vem, da iz srca vseh govorim, ako zagotavljam, da nam bo misel na prve duhovne vaje za učiteljice živele v trajnem, nepozabnem spominu.

Sklepam pa zahvalo z željo, da bi se v bodočem letu vsaj vsake soderužnici pridružila jedna, podvojilo bi se tudi slovesno veselje, katere je tako razvneljalo srca vseh 46 letošnjih udeleženk. V to pomoz Bog!

V Ljubljani, 8. septembra 1893

Jedna za vse!

Ravnokar je izišla:

„Zgodovina dobrovske fare pri Ljubljani“.

Opisal

Anton Lesjak,

kapelan na Dobrovi.

Knjiga ima štiri lepe slike in šteje 172 strani v vel. 8°. Stane broširana 80 kr., kartonirana 90 kr., po pošti 5 kr. več. Dobiva se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in pri pisatelju na Dobrovi (pošta Dobrova).

Ravno tam se dobiva tudi še nekaj zvezkov:

„Stara božja pot na Dobrovi“.

Cena 15 kr.

448 2—2



Teodor Slabanja,
srebrar v Gorici (Görz),
ulica Morelli št. 17,

se priporoča prečast. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij iz čistega srebra, alpaka in medenine po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posrebrim in pozlatim. — Da si morejo tudi manj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov naročnikov prav ugodni plačilni pogoji stavi.

Ilustrovani cenik franco.

Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštne prosto. 3 36-25



Glasovita

radi svojega učinka, odlikovana radi svojih zdravilnih lastnosti z častno diplomom in zlato svetinjo na razstavi v Londonu in Parizu, z zlato svetinjo v Briselju in Tunisu. 324 11

želodčeva tinktura

G. Piccoli-ja, lekarja v Ljubljani

je vspešno dietetično sredstvo, katero krepi in zdravi želodec, kakor tudi opravi prebavnih organov izbornu pospešuje.

Izdelovatelj razpošilja jo proti povzetju zneska v zabojih po 12 steklenic za 1 gl. 36 nov., po 55 steklenic (zaboj tehta 5 kg) za 5 gl. 26 nov. Poštnino plača vedno naročnik. Cena eni steklenici 10 novcev.

Véčjo množino
tirolskega in dolenskega

vina

le pristno blago, — ponuja po primerno nizki ceni v posodah od 50 litrov višej

Jos. Paulin

426 5

v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Veliki krah!

New-York in London nista prizanašala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne gl. 6-60 in sicer:

- 6 komadov najfinejših namiznih nožev s pristno angleško ostrico;
- 6 komadov amer. patent-srebrnih vilic iz jednega komada;
- 6 kom. amer. patent-srebrn. jedilnih žlic kavinih
- 12 komad amer. patent-srebrna zajemalnice za juho;
- 1 komad amer. patent-srebrna zajemalnice za mleko;
- 2 kom. amer. patent-srebr. kupio za jajca
- 6 kom. angl. Viktorija čašice za podklado,
- 2 komada efektnih namiznih svečnikov;
- 1 komad oedilnik za čaj;
- 1 komad najfinejša sipalnica za sladkor

44 komadov vkupe samo gl. 6-60.

Vseh teh 44 predmetov je poprej stalo gl. 40—ter je je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gl. 6-60. Američansko patent-srebro je ven in ven bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz, da le-ta inzerat ne temelji na

56 (3-1)

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago povšeč, povrniti brez zadržka zneska, in naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno žentno darilo

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v glavni agenturi združenih ameriških tovarn patent-srebra

A. Hirschberga

na Dunaji, II., Rembrandtstr. 19. — Telefon št. 7114.

Pošilja se v provinco proti povzetju ali če se pošlje svota naprej.

Čistilni prašek 10 krajcarjev.

Pristen le z zraven natisneno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izleček iz pohvalnih pisem.

Texing, Gor. Avstrijsko, 21. svečana 1892.

Slučajno sem videl pri Njega svetlosti grofu Wurmbrandu Vaše garniture ter se prepričal o nje lepoti in cenosti. Jožef Forst, župnik.

V Olomucu, 1. maja 1892.

S pošiljatelj izredno zadovoljen, nadkrilila znatno moje pričakovanje. Stetnik Cz., plačkomanda.



Zacherlin

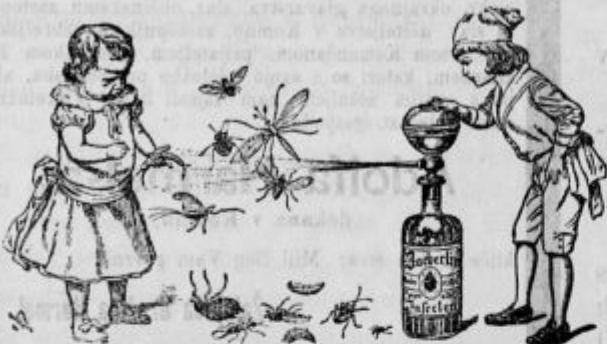
266 10—9

je priznано sredstvo za uničenje vsakovrstnega mrčesja.

Znaki tega izvrstno učinkujočega Zacherlina so:

1. zapečateni steklenici, 2. označeno ime Zacherl.

Steklenice veljajo: 15 kr., 30 kr., 60 kr., 1 gl. 20 kr., prihranjevalec (priprava za poštopati) Zacherlina 25 kr.



V Ljubljani:

Anton Krisper,
Ivan Luckmann,
J. Klaner,
Jeglič & Leskovic,
Peter Lassnik,
Ivan Perdan,
H. L. Wencel,
Frane Terdina,
Ivan Fabian,
Karol Karinger,
Mihael Kastner,
Josip Kordin,
M. Lavrič,
Alojzij Lenček,
Karol Planinšek,
Viktor Schiffer,
M. E. Suppan,
Schussnig & Weber,

V Ljubljani:

V Postojni:
V Škofji Loki:
V Polh. Gradcu:
V Borovnici:
V Kočevju:
Na Krškem:
V Dvoru:
V Idriji:
V Kranju:
V Ložu:
V Kostanjevici:

Ivan Jebačin,
Anton Dietrich,
G. Pikel,
Frane Kogej,
Hedvik Fabiani,
Ana Leben,
Frane Verbič,
Fr. Loj.,
Frane Kren,
Peter Peschke,
R. Engelsberger,
Frane Zesser,
Ant. Kline,
Frane Kos,
F. Dolenc,
Karol Šavnik, lekar,
Frane Kovač,
Alojzij Gatsch.

V Litiji:

V Hribu:
V Mokronogu:
Na Mirni:
Na Vrhniki:
V Radovljici:
V Radečah:
V Novem Mestu:
V Zagorju:
V Kamniku:
V Žužemberku:
V Črnomlju:
V Bledu:

Lebinger & Bergman,
Fr. Kovač,
Anton Majesna,
Sbil & Petrovič,
Josip Schuller,
M. Brilej, A. Bučar,
Homann,
A. Robleek,
J. Trepetschnigg,
Br. Wakonigga nasl.,
A. Pauser,
R. E. Michelič,
Ivan Müller st.,
Edm. Zanger,
Jakob Dereani,
Andrej Lackner,
Ludovik Perse,
Oton Wölfling.

J. Hafnerjeva pivarna

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 47.

Zaloga priznana izvrstnega vrhniškega piva. — Naročila na pivo v sodčkih in zabojih po 25 steklenic. Dostavljenje na dom brezplačno. 275 (20-17)

Znana restavracija s prostorno dvorano in najlepšim velikim, zračnim vrtom.

Novourejeno krilo keglišče, pripravno prav posebno za družbinsko kegljanje.

Uhod tudi iz Poljske ulice. 215

EQUITABLE

Združenih držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859.

Koncesijonovano v Avstriji dne 11. oktobra 1882.

Na Dunaju, Stock-im-Eisenplatz, v svoji palači.

„Equitable“ je na vsem svetu prvi in največji zavod za zavarovanje na življenje,

Računski sklep leta 1892:

I. Dohodki . gld.	100,715.593-72
Izdatki . „	60,404.868-35
Prebitek gld.	40,310.725-37
II. Premoženje . . gld.	382.650.130-02
Obveze	304,675.591-30
Zaklad dobičkov gld.	77,974.538-72
Novih zavarovanj sklenjenih leta 1892.	501,225.790 —
Zavarovanega kapitala koncem leta 1892	2,127,405.613 —
Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je velika društvena palača „Stock-im-Eisen“ na Dunaju, katere je vredna gld. 2,300,000 —.	

Vspehi

dvajsetletnih l. 1893. plačilnih tontin*) (police z dvajsetletnim nabiranjem dobička) društva „Equitable“.

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.

Starost	Vsota plačanih premij	Vrednost police v gotovini	Police oproščene premij in plačila za slučaj smrti
30	gld. 454-—	gld. 532-—	gld. 1140-—
35	„ 527-60	„ 644-—	„ 1220-—
40	„ 626-—	„ 789-—	„ 1340-—
45	„ 759-40	„ 984-—	„ 1500-—
50	„ 943-60	„ 1274-—	„ 1770-—

B. Zavarovanje za slučaj smrti z dvajsetletnimi premijami. Tabela II.

Starost	gld.	gld.	gld.
30	607-20	855-—	1830-—
35	681-60	976-—	1850-—
40	776-60	1128-—	1910-—
45	900-60	1329-—	2030-—
50	1087-60	1619-—	2250-—

C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj smrti in za uokanje. Tabela X.

Starost	gld.	gld.	gld.
30	970-60	1619-—	3470-—
35	995-80	1653-—	3140-—
40	1035-60	1712-—	2900-—
45	1100-80	1817-—	2770-—
50	1209-—	2013-—	2800-—

Kakor kažejo zgoraj navedene številke, povrnejo se po tako zvanem tontinskem sistemu zavarovancu poleg tega, da je bil skozi 20 let brezplačno zavarovan, po tabeli I. vse vplačane premije z 2 1/4 do 4 3/4 %, po tabeli II. s 4 1/4 do 5 1/4 %, po tabeli X. s 6 3/4 do 7 1/4 % jednostavnimi obrestmi.

Police premij oproščene pa reprezentujejo dvojno do četverno vsoto vplačanih premij.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v Gradcu,

in 449 1—4

glavni zastopnik za Kranjsko:

ALFRED LEDENIK

v Ljubljani, Mestni trg 25.

*) Tontina imenuje se nabiranje skozi gotovo vrsto let in razdelitev dividend ali dobička po nekem posebnem sistemu, ki ga je izumil in prvi uvedel v Franciji Italijan Lorenzo Tonti l. 1653.



Kathreiner-jeva Kneipp-a sladna kava

33 52—37

z okusom navadne kave. Ta kava daje to nedosežno prednost, da se škodljivemu uživanju namešane ali s surrogati pomešane navadne kave lahko odrečemo in dobimo okusnejšo, pri tem pa še zdravjšo in redilnejšo kavo. — Neprekosljiva kot dodaja navadni kavi. — Pona-redeb se skrbno izogibaj. — 1/2, kilo 25 kr. — Dobiva se povsod.

Pristno samo v belih zavitkih s podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko.

Brata Eberl,

338 26-10

izdelovatelja napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in mebelje.

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Prevzameta vsa v njih stroko spadajoča dela v mestu in na deželi. Dobra, fina dela, najnižje cene.



Otročji vozički

jako fini, močni in lepi dobivajo se pri meni skozi leto in dan in sicer v vseh barvah, kakor radeče modro, sivo in olivno, po gld. 5-50, 6-—, 7-—, 8-—, 9-—, 10-— in višje po vsaki ceni do 20 gld

Anton Obreza,

tapecirar,

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

Najcenejši kraj za nakupovanje otročjih vozičkov. 537 50-44

Solidne, zložne
močne in
čudovito cenene

stole

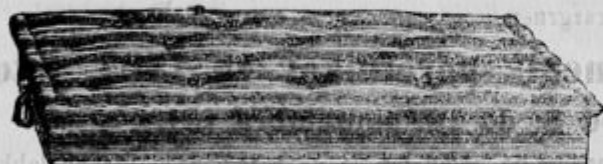
vsake vrste ponuja
prva kranjska tvornica

za upogneno pohištvo
samo iz napojenega masivnega lesa.

Jos. Verbič-a

v Bistri,
pošta Borovnica.

(230 52-20)



10

goldinarjev

stane pri meni eden modro na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljših tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz najboljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapecirani in močnim platnenim cvilhom preoblečeni ter pri najtežji rabi do 15 let nobenih poprav ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej natančna mera postelje v notranji luči. — Ako se torej dobi za 10 gld. dober tapeciran modro na peresih, je pač neumestno kupovati malo vredne nadomestke (kakor žicaste žimnice, slamnice itd.), kateri pravemu namenu, imeti dobro posteljo, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapecirar v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1.

Ta domača, narodna trdka bodi prečast duhovščini in slavnemu občinstvu najboljšo priporočena za nakupovanje žimnic, garnitur, divanov, stolov, preprog, zagrinjal in vsega v tapetniško obrt spadajočega dela.

Ceniki s podobami zastoj in franko. — Hitra in poštna postrežba, nizke cene. 536 50-44

Gričar & Mejač

prej M. Neumann

Ljubljana, Slonove ulice 11.

Največja zaloga

spomladne obleke, ogrtačev, menčikov, ponočnih sukenj
za gospode in dečke;

dežnih plaščev, jopic, mantelet, pelerin
za gospé in gospodičine.

Obleke in plašči za otroke vsake starosti.

Točno izvrševanje naročil na vsakovrstno

duhovniško obleko

iz dobrega blaga po nizkih cenah.

167 (25)

Uniforme

za državne uradnike vseh kategorij.

Zaloga najmodnejšega tu- in inozemskega
suknenega blaga (štofa)

iz kojega se izdelujejo po meri obleke, ogrtači in vse drugo za gospode, dežni plašči, jopice, manteleti in vsi konfekcijski predmeti za gospé in gospodičine po najnovejšem kroju na Dunaju, in ki se tudi po jako nizki ceni oddaje na meter.

Najboljše srajce, manšeti in ovratniki.

Najnovejše kravate.

Najprimernejša darila za vsako priliko so

švicarske žepne ure

katere ima v največji izbiri v zalogi

France Čuden,

preje GEBÄ,

urar v Ljubljani,

Slonove ulice šte. 11.

Po najnižji ceni dobé se tudi najraznovrstnejše

stenske ure, ure za dvorane in s stojalom, ure-budilnice itd.

Največja zaloga prstanov, uhanov, verižic, srebrnih in zlatih, vse po tovarniški ceni. 185 24



Popravila izvršuje točno pod jamstvom. — Ilustrovani ceniki so franko na razpolago. — Poštna naročila izvršuje obratno.

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno
zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (539) 22-21

'SLAVIJA'

vzajemno zavarovalna banka v Pragi
zavaruje

človeško življenje

po vseh kombinacijah

mного ugodneje, ko vsaka druga zavarovalnica.

Cleni banke „Slavije“ imajo brez posebnega priplačila pravico do dividende, katere je doslej iznašala po 10%, 20%, 25% in jedno leto celó 48%.

Za škodo izplačala je doslej banka „Slavija“ čez dvajset milijonov goldinarjev. — Po svojih rezervnih in poroštenih fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico.

Kako koristno in potrebno je zavarovanje življenja, dokazujejo naslednje

primere:

1. Miha Dolničar iz Št. Vida nad Ljubljano zavaroval se je dne 15. oktobra 1873 in je umrl dne 11. avgusta 1874. Uplačal je 30 goldinarjev 60 krajcarjev; dediči njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“ 1000 goldinarjev.

2. Josip Zanoškar, deželni oficijal v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. aprila 1874. Do svoje smrti dne 22. februarja 1876 uplačal je 125 goldinarjev 28 krajcarjev, banka „Slavija“ pa je dedičem njegovim izplačala 1000 goldinarjev.

3. Henrik grof Wurmbrand v Konjicah zavaroval se je dne 15. marca 1875 ter je do svoje smrti dne 15. marca 1877 uplačal 1188 gld., dediči njegovi pa so od banke „Slavije“ prejeli 6000 gld.

4. Anton Ahčin, župnik v Begunjah, zavaroval se je dne 1. avgusta 1870. Po smrti njegovi, dne 17. julija 1881, izplačala je banka „Slavija“ kapital 1000 gld., dasi je bilo uplačane zavarovalnine le 364 gld. 98 kr.

5. Janez Verbič, načelnik postaje na Rakeku, zavaroval se je dne 5. aprila 1878, umrl pa je dne 25. novembra 1883. V tej dobi uplačal je 174 gld. 96 kr.; banka „Slavija“ pa je izplačala dedičem njegovim 1000 gld.

6. Luka Šabec, trgovec in posestnik v Št. Petru na Notranjskem, zavaroval se je dne 30. januarja 1882 za 1900 gld. Do svoje smrti dne 17. junija 1884 uplačal je 215 gld. 52 kr., in banka „Slavija“ izplačala je rodbini njegovi ves zavarovani kapital.

7. Dr. Ivan Pitamic, odvetnik v Postojini, zavaroval se je dne 10. novembra 1882. Do svoje smrti dne 9. oktobra 1891 uplačal je 3159 goldinarjev; banka „Slavija“ pa je dedičem njegovim izplačala 6000 goldinarjev.

8. Simon Matejčič, župnik v Starem Pazinu, zavaroval se je dne 10. januarja 1892 in je umrl že dne 25. februarja istega leta. Dasi je uplačal le 7 gld. 49 kr., izplačala je banka „Slavija“ njegovim dedičem 1000 gld.

9. Petar Bogorič, župnik v Lunu na otoku Rabu, zavaroval se je dne 15. maja 1889 svojim trem nečakinjam, Milici, Brni in Andjeliji Miletičevim po 500 gld. dote. Na to zavarovanje uplačal je do svoje smrti dne 28. februarja 1891 168 gld. 88 kr.; banka „Slavija“ pa bode vsakej imenovanih deklic, ko doživi 18. leto, izplačala 500 gld., tedaj vsem trem 1500 gld.

10. Josip Perko, učitelj v Šmihelu pri Žužemberku, zavaroval se je svojemu sinčku Josipu 1000 gld. dote. Do svoje smrti uplačal je 25 gld. 53 kr.; banka „Slavija“ pa bode sinu njegovemu, ko doseže 20. leto svoje starosti, izplačala 1000 gld.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovoljno

generalni zastop banke „Slavije“

v Ljubljani

120 25-15

v lastni hiši, Gospodske ulice št. 12.

XXXX solidno blago XXXX

Janeza Dogan-a

mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 15
(v Medjatori hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., madrace na peresih 10 gld., dratene madrace 8 gld. 50 kr., pulte za mašne knjige itd. Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastoj in franko. 36 (30-19)

XXXX Najnižje cene XXXX

Največja izbena Lepa oprava

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,

za konje, rogato živino, ovce in prašiče itd.



Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.



Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpnenju v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd. Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenice samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v 203 22

lekarni Trnkoezi-ja

v Ljubljani zraven rotovža
in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Najnižje cene in najboljše blago.

Najboljše in najceneje kupuje se

železo, raznovrstna železnina, cement, okove itd. pri

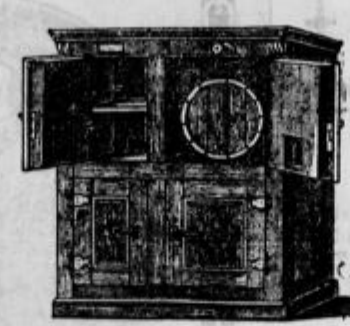
Andreju Druškoviču,

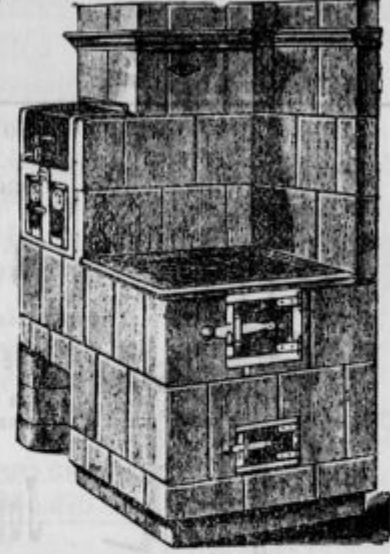
v Ljubljani

Mestni trg 10.

272 ZALOGA 19

nagrobni križev, štedilnikov in njih posameznih delov, ledenic, finih žag itd. po najnižjih cenah.





Zaloga železniških šin po najnižjih cenah.

Kovertes firmo priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkeji ceni.

St. 15.888. 445 3-2

Razglas.

V zmislu § 6 zakona z dne 23. maja 1873. l. (šte. 121 drž. zak.) naznanja se, da bo razgrnen

prvotni imenik porotnikov za 1894. leto

od 5. do 12. septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled ter da ga v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani svoj ugovor proti njegovi sestavi.

Porotniškega posla so po § 4. omenjene postave oproščeni:

1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vsega;
2. udje deželni zborov, državnega zbora delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelci in tako tudi lekarnarji (apotekarji), ako uradni ali občinski načelnik za-nje potrdi, da jih ni moči utrpeti za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot prednji ali nadomestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega leta po pratiki.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 1. septembra 1893.

St. 8325. 381 3-3

Razglas.

Vsled sklepa občinskega sveta ljubljanskega z dne 11. aprila letos je

na prodaj mestni svet za stavišča

ležeč med preloženo Tržaško cesto in tirom južne železnice, c. kr. tabačno tovarno in Lattermanovim drevoredom.

Dotični razdelitveni načrt je razgrnen na ogled v mestnem stavbinskem uradu (Mestni trg št. 2, I. nadstropje) za navadnih uradnih ur. Na vsem omenjenem zemljišču se bodo smele graditi le hiše sredi vrtov (po „cotage-sistemu“).

Kdor želi kupiti katero opredeljenih stavišč, povej sam v svoji ponudbi, koliko ga je volja zanje plačati, in prilži ti ponudbi načrt, iz katerega bode razvideti, kakšno poslopje in kje je namerava zgraditi.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dne 20. julija 1893.

432 (3-3)

Mesto tajnika

pri okrajnem zastopu v Šmarji pri Jelšah (St. Marein bei Erlachstein) je razpisano do

dne 15. septembra 1893.

Letna plača znaša 400 gl. Kedar je tajnik po poslih zunaj pisarne, ima na dan 1 gl. 20 kr. dijet. Ob novem letu dobi remuneracijo, če to odbor za primerno spozna.

Okrajni tajnik lahko ob enem opravlja posle pri občini trg Šmarje in posojilnici, za kar dobi posebe plačo.

Popolno znanje obeh deželnih jezikov se zahteva.

Prošnje na okrajni odbor morajo biti lastnoročno pisane in kolekovane.

V Šmarji, dne 26. avgusta 1893.

Načelnik.

Dunajska borza.			
Dne 9. septembra.		Dne 7. septembra.	
Papirna renta 5%, 16% davka	97 gld. 40 kr.	Ogerska zlata renta 4%	115 gld. 95 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	96 " 95 "	Ogerska kronina renta 4%, 200 kron	94 " 20 "
Zlata renta 4%, davka prosta	119 " 40 "	4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 " 20 "
4% avstrijska kronina renta, 200 kron	96 " 75 "	5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	160 " 75 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	984 " — "	Državne srečke l. 1864., 100 gld.	192 " — "
Kreditne akcije, 180 gld.	336 " 50 "	Zastavna pisma avstr. oer. zem. kred. banke 4%	98 " 50 "
London, 10 funtov strl.	125 " 80 "	Zastavna pisma 4 1/2%	101 " 10 "
Napoleonor (20 fr.)	9 " 97 "	Kreditne srečke, 100 gld.	195 " 25 "
Cesarski cekini	5 " 95 "	St. Genois srečke, 40 gld.	67 " — "
Nemških mark 100	61 " 60 "	4% srečke dunajske parobrodne družbe	137 gld. 25 kr.
		Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 " — "
		Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " 50 "
		Salmove srečke, 40 gld.	66 " — "
		Windischgraezove srečke, 20 gld.	— " — "
		Ljubljanske srečke	23 " 75 "
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	150 " 50 "
		Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2870 " — "
		Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105 " 25 "
		Papirnih rubeljev 100	130 " 50 "

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izkrebjanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.	Menjarnična delniška družba „MERCUR“ Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.	Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.
--	--	--